

ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ АГРАРНОГО РИНКУ

Викладач: старший викладач Ткаліч Інна Олександрівна

Кафедра: підприємництва, менеджменту організацій та логістики, VI корпус, ауд. 415

E-mail: marksan99@ukr.net

Телефон: 096 536 71 72, viber, telegram

Освітня програма, рівень вищої освіти:		Агробізнес Бакалавр					
Статус дисципліни:		За вибором					
Кредити ECTS	6	Навч. рік:	2022-23	Рік навчання	4	Тижні	14
Кількість годин	180	Кількість змістових модулів¹	10	Лекційні заняття – 28 Практичні заняття – 28 Самостійна робота – 124			
Вид контролю:		залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11519				
Консультації: п'ятниця, 14.15-15.00, або за домовленістю чи ел. поштою							

ОПИС КУРСУ

Пріоритетними напрямками формування аграрного ринку в сучасних умовах є:

- технологічне переоснащення і модернізація галузей аграрного виробництва;
- розвиток галузевих, міжкооперативних об'єднань сільськогосподарських товаровиробників та підвищення рівня їх відповідальності за формування і дотримання галузевих балансів, якість і безпечність продукції, виробленої її членами, в тому числі шляхом створення регіональних торгових марок продуктів;
- запровадження системи узгодження економічних інтересів у процесі виробництва, переробки, торгівлі;
- становлення системи спільної реалізації вітчизняної сільськогосподарської продукції на цільових зовнішніх ринках;
- створення умов для поглибленої переробки продукції, яка спрямовується на експорт;
- раціональне розміщення і спеціалізації аграрного виробництва з урахуванням природно-кліматичних умов.

Навчальна дисципліна "Основи формування аграрного ринку" надає майбутнім фахівцям базові знання про пріоритетні напрями розвитку аграрного ринку. Сучасний спеціаліст з менеджменту у сфері агробізнесу повинен вміти управляти суб'єктами господарювання з метою забезпечення їх ефективності, повинен уміти визначати та вирішувати екологічні проблеми у сфері виробничої діяльності з урахуванням глобальних проблем навколишнього середовища та ідеї збалансованого розвитку суспільства.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможе:**

- ознайомитись з основними теоретичними категоріями дисципліни;
- навчитись використовувати дослідження ринку в господарській діяльності підприємства для підвищення його конкурентоспроможності;
- зрозуміти особливості здійснення досліджень ринку залежно від їх цілей та напрямів;
- набути вміння з застосування комплексу спеціальних методів та технологій, що використовуються при виконанні досліджень ринку;

- навчитись використовувати результати досліджень ринку для підвищення ефективності прийняття управлінських рішень;

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичні посібники; методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи; література та інформаційні ресурси згідно з робочою програмою. Основні навчальні ресурси розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Обов'язкові види роботи:

- захист звітів з практичних робіт;
- письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю.

Додаткові види роботи:

- усне опитування за пройденим матеріалом;
- реферат за наданою темою (тах 2 бали) – виконується у разі відсутності студента на лекції. Реферат передбачає реферування (тобто, стислий переказ основних положень, дотичних до теми) актуальних (опублікованих не раніше ніж за 5 років та таких, що мають високий індекс цитування) наукових статей, монографій, інших джерел. Обсяг реферату 4–6 сторінок 14 кеглем, інтервал 1,15.

Підсумкові контрольні заходи (тах 40 балів):

Усна відповідь на заліку передбачає розгорнуту відповідь на два теоретичних питання (тах по 15 балів) та розв'язання практичного завдання (до 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle.

У разі дистанційної форми навчання залік проводиться у вигляді тестування у Moodle. Як варіант ця форма може застосовуватися і в разі очної форми навчання.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 2	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 2	3%
Змістовий модуль 2	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 4	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 4	3%
Змістовий модуль 3	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 6	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 6	3%
Змістовий модуль 4	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 8	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 8	3%
Змістовий модуль 5	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 9	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 9	3%
Змістовий модуль 6	Письмове опитування за контрольними	тиждень 10	3%

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
Силабус навчальної дисципліни

	<i>питаннями до тем модулю</i>		
	<i>Захист звітів з практичних робіт</i>	тиждень 10	3%
Змістовий модуль 7	<i>Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю</i>	тиждень 11	3%
	<i>Захист звітів з практичних робіт</i>	тиждень 11	3%
Змістовий модуль 8	<i>Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю</i>	тиждень 12	3%
	<i>Захист звітів з практичних робіт</i>	тиждень 12	3%
Змістовий модуль 9	<i>Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю</i>	тиждень 13	3%
	<i>Захист звітів з практичних робіт</i>	тиждень 13	3%
Змістовий модуль 10	<i>Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю</i>	тиждень 14	3%
	<i>Захист звітів з практичних робіт</i>	тиждень 14	3%
Разом			60%
Підсумковий контроль (max 40%)			
Іспит у формі усної відповіді або тестування			40%
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Сутність, ознаки та види ринків.			
Тиждень 1,2 Лекція 1 Практична робота 1	Сутність, ознаки та види ринків	Усне опитування за пройденим матеріалом	3
			3
Змістовий модуль 2. Місткість аграрного ринку та його сегментів			
Тиждень 3,4 Лекція 2 Практична	Місткість аграрного ринку та його сегментів	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
Силабус навчальної дисципліни

робота 2		Захист звітів з практичних робіт	3
Змістовий модуль 3. Кон'юнктура аграрного ринку			
Тиждень 5,6 Лекція 3 Практична робота 3	Кон'юнктура аграрного ринку	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 4. Конкурентне середовища аграрного ринку			
Тиждень 7 Лекція 4 Практична робота 4	Конкурентне середовища аграрного ринку	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 5. Динаміка та стійкість розвитку аграрного ринку			
Тиждень 8 Лекція 5 Практична робота 5	Динаміка та стійкість розвитку аграрного ринку	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	3 3
Змістовий модуль 6. Циклічність та сезонність аграрного ринку			
Тиждень 9,10 Лекція 6 Практична робота 6	Циклічність та сезонність аграрного ринку.	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 7. Класифікація груп факторів розвитку аграрного ринку та їх характеристика			
Тиждень 11,12 Лекція 7 Практична робота 7	Класифікація груп факторів розвитку аграрного ринку та їх характеристика	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 8. Тенденції розвитку аграрного ринку та тренди на ринку			
Тиждень 13 Лекція 8 Практична робота 8	Тенденції розвитку аграрного ринку та тренди на ринку	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 9. Форми й типи реакцій аграрного ринку на маркетингові дії			
Тиждень 14,15 Лекція 9 Практична робота 9	Форми й типи реакцій аграрного ринку на маркетингові дії	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 10. Стандартизація та сертифікація як основа системи захисту прав споживачів			
Тиждень 16 Лекція 10 Практична робота 10	Стандартизація та сертифікація як основа системи захисту прав споживачів	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3

Рекомендована література

Основна:

1. Аграрна політика та земельні відносини. Підручник. Калетнік Г. М., Гончарук І. В., Смічак Т. В., Лутковська С. М. Вінниця: ВНАУ, 2020. 307 с.
2. Ковальова О.В. Структурна політика та трансформації в аграрному секторі економіки : монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2019. 320 с..

Додаткова

1. Ільїн В.Ю, Ільїна О.В. Конкурентоспроможність аграрних підприємств на інвестиційно-інноваційних засадах в умовах глобалізації: монографія. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2016. 497 с.
2. Ільчук М., Коновал І., Мельникова І. Конкурентоспроможність продукції скотарства і птахівництва України в системі євроінтеграції: монографія. Київ: Вид-во ТОВ «Аграр Медіа Груп», 2015. 321 с.
3. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. N 1437-р. URL: <http://minagro.gov.ua/apk?nid=24198> (дата звернення: 15.04.2021)
4. Daugbjerg C., Feindt P. H. Post-exceptionalism in public policy: transforming food and agricultural policy. *Journal of European Public Policy*, 2017 [Taylor & Francis Online], [Google Scholar]. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13501763.2017.1334081> (дата звернення: 02.05.2021)
5. Кирилюк І.М., Майба В.В., Дібрівна С.Б. Шляхи комплексного забезпечення підвищення якості основних видів продукції тваринництва в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6530>
6. Нікішина О. В., Бібікова Н. О. Формування та розвиток регіональних обслуговуючих кооперативів зернового ринку: інтеграційний підхід : монографія. Одеса : ППРЕЕД НАН України, 2018. 230 с.
7. Гадзало Я. М., Гладій М. В., Саблук П. Т. Аграрний потенціал України: напрями розвитку : монографія. Київ : Аграр. наука, 2016. 332 с
8. Цілі сталого розвитку 2016-2030. URL : <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>.
9. Сільське господарство України за 2018 рік : статистичний збірник / відп. за випуск О. М. Прокопенко. Київ : Державна служба статистики України, 2019. 235 с.
10. Лебеденко О. В. Аграрний ринок: поняття та особливості. *Агросвіт*. 2020. № 12. С. 48–52. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.12.48
11. Мамчур В.А. Інституціональний капітал як конструкт розвитку аграрного ринку. *Економіка АПК*. 2016. № 5. С. 93—105.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство аграрної політики та продовольства України - <https://minagro.gov.ua/ua> ;
2. www.rada.gov.ua – законодавство на сайті Верховної Ради України;
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. <http://www.ukrndnc.org.ua> - Офіційний сайт ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості»
5. www.consumer.gov.ua - Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (офіційний сайт) - Держпродспоживслужби України;

6. www.iso.org – сайт International Organization for Standardization (ISO);
7. www.codexalimentarius.org – сайт Комісії ООН з безпеки продуктів харчування (UN Codex Alimentarius Commission);
8. <http://www.fao.org/home/en/> - сайт Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO);
9. <http://www.who.int/en/> - сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ);
10. <https://www.wto.org/> - сайт Світової організації торгівлі (СОТ);
11. <http://www.oie.int/> - сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин (Міжнародне епізоотичне бюро – МЕБ);
12. <http://www.efsa.europa.eu/> - сайт EFSA (Європейське агентство з безпечності харчових продуктів);
13. fda.gov – сайт Управління з контролю якості харчових продуктів і лікарських препаратів (FDA – Food and Drug Administration); vetlabresearch.gov.ua – сайт Державного науково-дослідного інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи.
14. www.btsau.kiev.ua – сайт Білоцерківського НАУ;
15. <http://www.organicstandard.com.ua/ua/clients> - Органік Стандарт – офіційний сайт.

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних і практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється у формі захисту завдань, що були виконані на пропущеному занятті.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі реферати, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перепарафразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перекладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних, лабораторних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (захисту практичних робіт, розв'язання практичних задач, іспиту) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перекладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на сторінку сайту)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методичку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В.В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://MOODLE.ZNU.EDU.UA)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

· для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/oczn/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.